

PRZEGLĄD PRAWA KONSTYTUCYJNEGO

Dwumiesięcznik 2019
nr 6 (52)

redaktor naukowy numeru
Sabina Grabowska

wydawnictwo
adam marszałek

RADA NAUKOWA „PRZEGLĄDU PRAWA KONSTITUCYJNEGO”

Przewodniczący

Wiesław Skrzydło, profesor, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (Polska)

Członkowie

Rainer Arnold, profesor, University of Regensburg (Niemcy)

Daulet Laikovich Baideldinov, profesor, Al-Farabi Kazakh National University (Kazachstan)

Yuriy Boshytski, profesor, Kiev University of Law (Ukraina)

Emilio Castorina, profesor, University of Catania (Włochy)

Marek Chmaj, profesor, Uniwersytet Humanistycznospołeczny SWPS w Warszawie (Polska)

Ilton Robl Filho, doktor, Federal University of Parana, University of Passo Fundo (Brazylia)

Jan Filip, profesor, Masaryk University (Czechy)

Iván Halász, profesor, Hungarian Academy of Sciences (Węgry)

Jiří Jirásek, profesor, Palacky University in Olomouc (Czechy)

Agnė Juškevičiūtė-Vilienė, doktor, Vilnius University (Litwa)

Grzegorz Kryszewski, profesor, Uniwersytet w Białymstoku (Polska)

Cristina Hermida del Liano, profesor, Rey Juan Carlos University (Hiszpania)

Tomáš Majerčák, doktor, Pavol Jozef Šafárik University in Košice (Słowacja)

Kostas Mavrias, profesor, Athens University (Grecja)

Tomasz Milej, profesor, Kenyatta University (Kenia)

Aliya Orazaliyeva, profesor, South Kazakhstan State University (Kazachstan)

Janaina Penalva, profesor, University of Brasilia (Brazylia)

Akmal Saidov, profesor, National Human Rights Centre of the Republic of Uzbekistan (Uzbekistan)

Egon Spiegel, profesor, University of Vechta (Niemcy)

Piotr Uziębło, profesor, Uniwersytet Gdański (Polska)

KOMITET REDAKCYJNY „PRZEGLĄDU PRAWA KONSTITUCYJNEGO”

Redaktor naczelny

Sabina Grabowska (Uniwersytet Rzeszowski)

Zastępca redaktora naczelnego

Anna Młynarska-Sobaczewska (Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk)

Sekretarz

Joanna Juchniewicz (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), *Radosław Grabowski* (Uniwersytet Rzeszowski)

Redaktor prowadzący

Szymon Gumienik

Redaktorzy tematyczni

Agnieszka Bień-Kacala (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu): organy władzy publicznej

Andrzej Bisztyga (Uniwersytet Zielonogórski): systemy praw i wolności człowieka

Marcin Dąbrowski (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie): władza sądownicza

Krzysztof Eckhardt (Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Rzeszowska Szkoła Wyższa): systemy konstytucyjne

Joanna Marszałek-Kawa (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu): systemy polityczne

Sławomir Patyra (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie): systemy rządów

Krzysztof Prokop (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach): prawo parlamentarne

Jacek Zalesny (Uniwersytet Warszawski): systemy wyborcze

Redaktorzy językowi

James H. Satterwhite

Szymon Gumienik

Redaktor statystyczny

Agnieszka Jeran

Redaktorzy działów „Przeglądu Prawa Konstytucyjnego”

I. Artykuły

Ryszard Balicki (Uniwersytet Wrocławski),
Anna Frankiewicz-Bodynek (Uniwersytet Opolski),
Agnieszka Gajda (Uniwersytet Gdański),
Andrzej Jackiewicz (Uniwersytet w Białymstoku)

II. Sprawozdania, recenzje

Krzysztof Urbaniak (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu),
Małgorzata Lorencka (Uniwersytet Śląski)

III. Głosy

Piotr Czarny (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie),
Krzysztof Wygoda (Uniwersytet Wrocławski),
Artur Olechno (Uniwersytet w Białymstoku)

IV. Kronika naukowa

Przemysław Mijał (Izba Radców Prawnych - Szczecin),
Jerzy Rychlik (Uczelnia Techniczno-Handlowa im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie)

Redaktor techniczny

Paweł Kucypera

Korekta

Zespół

Projekt okładki

Krzysztof Galus

RECENZENCI „PRZEGLĄDU PRAWA KONSTYTUCYJNEGO”

dr hab. Michał Bożek
dr hab. Stanisław Bożyk
dr hab. Jerzy Buczkowski
prof. h.c.doc. JUDr. Maria Bujňakova, CSc.
dr hab. Jerzy Ciapała
dr hab. Marek Dobrowolski
doc. JUDr. Gabriela Dobrovičova, CSc.
dr hab. Aldona Domańska
prof. dr. Timea Drinóczi
dr hab. Krzysztof Grajewski
dr hab. Ivan Halasz
prof. dr hab. Mariusz Jabłoński
prof. dr hab. Jerzy Jaskiernia
doc. JUDr. Maria Kiovska, CSc.
dr hab. Krzysztof Krysiemił
dr hab. Artur Ławniczak

dr hab. Bartłomiej Michalak
dr hab. Małgorzata Mysliwiec
dr hab. Wojciech Orłowski
doc. JUDr. Ladislav Orosz, CSc.
dr hab. Anna Rakowska-Trela
dr hab. Viktoria Serzhanova
dr hab. Konrad Składowski
prof. dr hab. Krzysztof Skotnicki
doc. JUDr. Ludmila Somorova, CSc., mim. prof.
dr hab. Michał Strzelecki
dr hab. Beata Szluz
dr hab. Bogumił Szmulik
dr hab. Monika Urbaniak
dr hab. Marcin Wiącek
dr hab. Katarzyna Witkowska-Chrzczonek
prof. dr hab. Halina Zięba-Zalucka

© Copyright by Wydawnictwo Adam Marszałek
Toruń 2019

Dwumiesięcznik ukazuje się w wersji drukowanej

ISSN 2082-1212

Wydawnictwo prowadzi sprzedaż wysyłkową: tel./fax 56 648 50 70; e-mail: marketing@marszalek.com.pl

Wydawnictwo Adam Marszałek, ul. Lubicka 44, 87-100 Toruń
tel. 56 664 22 35, 56 660 81 60, e-mail: info@marszalek.com.pl, www.marszalek.com.pl

Drukarnia, ul. Warszawska 54, 87-148 Łysomice, tel. 56 678 34 78

CONTENTS

Part I

ARTICLES

Artur Trubalski Parliamentary-Presidential Government System	17
Małgorzata Grzesik-Kulesza Council of State – Emanation of the Sejm	29
Tomasz Litwin “Legislative Veto” of Senate – the Controversial Element of the Legislative Procedure under the Rules of the Constitution of Republic of Poland of 1921	39
Joanna Juchniewicz System of the Standing Committees of the Sejm of the Republic of Poland – Introductory Remarks	53
Andrzej Bałaban Local Law of Territorial Self-Government in the System of Sources of Law of the Third Polish Republic	63
Mateusz Pękala General Problems of Public Policy Making in Poland – Qualitative Content Analysis of The Expose Speeches Made by Polish Prime Ministers: Beata Szydło (2015) and Mateusz Morawiecki (2017)	77
Radosław Grabowski Political Bias Media in the Light of the Provisions of the Polish Constitution of 1997	93

Ryszard Balicki Conference of Parliamentary Committees for Union Affairs of Parliaments of the European Union	103
Hanna Wicznanowska Does ECHR Prohibition of Abuse of Rights Leads to Contradiction of the Principle of Legality? Considerations upon Judicial Practice of ECtHR	113
Anna Marcisz-Dynia European Union Citizens' Direct Access to Court in the Light of Procedural Regulations of the Court of Justice and the General Court – Selected Issues	127
Kamila M. Bezubik Scope of Immunity of Members of the Bundestag – A Case Study of a Bundestag Member, Mr. Pofalla	141
Gabriela Dobrovičová Interpretation of Constitution or Constitutional Act by the Constitutional Court of the Slovak Republic	157
Joanna Marszałek-Kawa, Michał Dahl Native Americans' Right to Vote – Selected Aspects	165
Jarosław Matwiejuk Evolution of the Constitutional System of the Republic of Tajikistan	185
Anna Hadała-Skóra The Participation of the Second Chamber of Parliament in the Implementation of the Control Function on the Example of the Senate of the United States of America	199
Renata Świrgoń-Skok, Małgorzata Trybus Judicial Power in the Vatican City State	211
Monika Urbaniak The Relation Between the State and the Church in the Light of the Sentences of the Italian Constitutional Court	223

Andrzej Jackiewicz Sixth State Reform – A Belgian Copernican Revolution or a Missed Opportunity?	237
Cyprian Liske Brexit, Devolution and Scottish Independence. Political and Legal Impact of the Sewel Convention in the UK	253
Karol Piękoś Dependent Territories and Unrecognized States as Participants in Contemporary International Relations	267
Przemysław Maj Axiological Sources of Democratic Transformations of Political Systems into Illiberal Democracies – On the Example of the Republic of Poland (2015–2019)	281
Anna Frankiewicz-Bodynek Cultural Goods in the Constitution of the Republic of Poland	299
Robert Orłowski Calculation of Time Limits Resulting from the Constitution of the Republic of Poland from April 2, 1997 (Selected Issues)	315
Elżbieta Ura Sustainable Development as a Constitutional Value	329
Małgorzata Babuła Between Civil Society and the Subsidiarity. Social Awareness of the Functioning of Non-Governmental Organizations – Research Analysis	341
Anna Pięta-Szawara Participatory Budgeting as a Form of Direct Democracy at the Local Level	355
Paulina Glejt-Uziębło Selected Issues Regarding the Normative Regulation of the Citizens’ Panel in Poland	367

Agnieszka Gajda Refusal to Provide the Service Due to the Freedom of Conscience and Religion of the Service Provider in Poland	385
Marta Michalczuk-Wlizło An Institution That Gives Citizens a Real Impact on Applicable Law? Casus of the Civic Draft Amendment to the Act of 7 January 1993 on Family Planning, Protection of the Human Foetus and Conditions for the Admissibility of Termination of Pregnancy, Submitted to the Sejm of the 8th Term	395
Aneta Kowalczyk Constitutional Right to Collective Bargaining and its Consequences in Terms of Conducting a Collective Dispute	407
Katarzyna Mojska, Wojciech Mojski Water Security in Poland. Conceptualization and General Constitutional Conditions	415
Sabina Grabowska Security as a Concept of Constitutional Law	433
Katarzyna Doliwa On Law – From the Perspective of Philosophy and in Reference to the Constitutional Concept – Herbert L.A. Hart’s Defense of Utilitarianism	445
Michał Zbigniew Dankowski The Control of the Activity of the Authorities of the Autonomous Communities in the Spanish Constitution	459

Part II

GLOSS

Iwona Wróblewska Gloss on the Decision of the Federal Constitutional Court of Germany of April 11, 2018, 1 BvR 3080/09, Stadionverbot	475
---	-----

Part III

SCIENTIFIC CHRONICLE

Information on the termination of habilitation proceedings 489

ALPHABETICAL INDEX 2019 491

GUIDELINES FOR AUTHORS 501

SPIS TREŚCI

Część I

ARTYKUŁY

Artur Trubalski W sprawie parlamentarno-prezydenckiego systemu rządów	17
Małgorzata Grzesik-Kulesza Rada Państwa – emanacja Sejmu	29
Tomasz Litwin „Weta legislacyjne” Senatu – kontrowersyjny element procedury ustawodawczej na podstawie przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1921 r.	39
Joanna Juchniewicz System stałych komisji Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej – zagadnienia wstępne	53
Andrzej Bałaban Lokalne prawo samorządu terytorialnego w systemie źródeł prawa III Rzeczypospolitej Polskiej	63
Mateusz Pękala Ogólne uwarunkowania polityki publicznej w Polsce – jakościowa analiza treści wystąpień expose Prezesów Rady Ministrów RP: Beaty Szydło (2015) i Mateusza Morawieckiego (2017)	77
Radosław Grabowski Polityczna stronniczość mediów w świetle przepisów Konstytucji RP z 1997 r.	93

Spis treści	11
Ryszard Balicki Konferencja Komisji do Spraw Unijnych Parlamentów Unii Europejskiej	103
Hanna Wiczанowska Czy zakaz nadużywania praw w EKPC prowadzi do sprzeczności z zasadą legalności? Uwagi dotyczące praktyki sądowej ETPC	113
Anna Marcisz-Dynia Bezpośredni dostęp do sądu obywateli Unii Europejskiej na tle uregulowań proceduralnych Trybunału Sprawiedliwości i Sądu – wybrane zagadnienia	127
Kamila M. Bezubik Zakres immunitetu posła do Bundestagu – kasus posła Pofalli	141
Gabriela Dobrovičová Interpretacja Konstytucji lub ustawy konstytucyjnej przez Sąd Konstytucyjny Republiki Słowackiej	157
Joanna Marszałek-Kawa, Michał Dahl Prawo rdzennych Amerykanów do głosowania – wybrane aspekty	165
Jarosław Matwiejuk Ewolucja ustroju konstytucyjnego Republiki Tadżykistanu	185
Anna Hadała-Skóra Udział drugiej izby parlamentu w realizacji funkcji kontrolnej na przykładzie Senatu Stanów Zjednoczonych Ameryki	199
Renata Świrgoń-Skok, Małgorzata Trybus Władza sądownicza w Państwie Mieście Watykan	211
Monika Urbaniak Relacje państwo–kościół w świetle orzeczeń włoskiego Sądu Konstytucyjnego	223
Andrzej Jackiewicz Szósta Reforma Państwa – belgijski przewrót kopernikański czy stracona szansa?	237

Cyprian Liske Brexit, dewolucja i niepodległość Szkocji. Znaczenie prawne i polityczne konwenansu Sewela w Zjednoczonym Królestwie	253
Karol Piękoś Terytoria zależne i państwa nieuznawane jako uczestnicy współczesnych stosunków międzynarodowych	267
Przemysław Maj Aksjologiczne źródła transformacji demokratycznych systemów politycznych w kierunku demokracji nieoliberalnej – przykład Rzeczypospolitej Polskiej (2015–2019)	281
Anna Frankiewicz-Bodynek Dobra kultury w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej	299
Robert Orłowski Obliczanie terminów regulowanych przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (wybrane zagadnienia)	315
Elżbieta Ura Zrównoważony rozwój jako wartość konstytucyjna	329
Małgorzata Babuła Między społeczeństwem obywatelskim a zasadą pomocniczości. Społeczna świadomość funkcjonowania organizacji pozarządowych – wyniki badań	341
Anna Pięta-Szawara Budżetowanie partycypacyjne jako forma demokracji bezpośredniej na poziomie lokalnym	355
Paulina Glejt-Uziębło Wybrane zagadnienia dotyczące normatywnych regulacji panelu obywatelskiego w Polsce	367

Agnieszka Gajda Odmowa świadczenia usługi ze względu na wolność sumienia i religii usługodawcy w Polsce	385
Marta Michalczuk-Wlizło Instytucja dająca obywatelom realny wpływ na obowiązujące prawo? Casus obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży, wniesionego do Sejmu VIII kadencji	395
Aneta Kowalczyk Konstytucyjne prawo do rokowań zbiorowych i jego konsekwencje w warunkach prowadzenia sporu zbiorowego	407
Katarzyna Mojska, Wojciech Mojski Bezpieczeństwo wodne w Polsce. Konceptualizacja i ogólne warunki konstytucyjne	415
Sabina Grabowska Bezpieczeństwo jako pojęcie prawa konstytucyjnego	433
Katarzyna Doliwa O prawie – w perspektywie filozofii i w nawiązaniu do konstytucyjnej koncepcji – Herberta L.A. Harta obrona utilitaryzmu	445
Michał Zbigniew Dankowski Kontrola działalności władz wspólnot autonomicznych w Konstytucji Hiszpanii	459

Część II

GLOSY

Iwona Wróblewska Glosa do orzeczenia Federalnego Trybunału Konstytucyjnego Niemiec z dnia 11 kwietnia 2018 r., 1 BvR 3080/09, Stadionverbot	475
---	-----

Część III**KRONIKA NAUKOWA**

Informacje na temat zakończenia postępowania habilitacyjnego 489

INDEKS ALFABETYCZNY 2019 491

INFORMACJE DLA AUTORÓW 501